

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПРАВА И СЛОБОДА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

Члан 1.

У Закону о заштити права и слобода националних мањина („Службени лист СРЈ”, бр. 11/02, „Службени лист СЦГ”, бр. 1/03 – Уставна повеља и „Службени гласник РС”, бр. 72/09 – др. закон и 97/13 – УС), у члану 1. став 1. мења се и гласи:

„Овим законом уређује се начин остваривања индивидуалних и колективних права која су Уставом Републике Србије и потврђеним међународним уговорима зајемчена припадницима националних мањина.”.

Став 2. мења се и гласи:

„Овим законом се уређује и заштита националних мањина од сваког облика дискриминације у остваривању индивидуалних права и слобода и обезбеђује остваривање колективних права националних мањина на самоуправу у култури, образовању, обавештавању и службеној употреби језика и писма.”

После става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„Права националних мањина остварују се и у складу са законом којим се уређује положај националних савета националних мањина, као и на основу других посебних закона којима се уређују поједине области друштвеног живота које су од значаја за националне мањине.”.

Досадашњи став 3. који постаје став 4. мења се и гласи:

„Покрајинским прописима могу се установити додатна права припадника националних мањина, у складу са Уставом, а на основу закона.”.

Члан 2.

У члану 2. став 1. речи: „Савезне Републике Југославије” замењују се речима: „Републике Србије”.

Члан 3.

У члану 3. став 1. после речи: „језичкој” додају се запета и речи: „верској и свакој другој”, а после речи: „према” додају се речи: „националним мањинама и”.

У ставу 2. реч: „федерације,” брише се, а речи: „града и општине” замењују се речима: „јединице локалне самоуправе”.

Члан 4.

У члану 4. став 1. мења се и гласи:

„Органи власти у Републици Србији могу у складу са Уставом и законом да доносе прописе, појединачне правне акте и да предузимају мере у циљу обезбеђења пуне и ефективне равноправности између припадника националних мањина и грађана који припадају већини.”.

У ставу 2. реч: „донети” замењује се речју: „доносити”.

Став 3. мења се и гласи:

„Неће се сматрати дискриминацијом мере за унапређење пуне и ефективне равноправности у запошљавању, односно погодности у случају престанка радног односа у јавном сектору на свим нивоима територијалне организације, које су прописане одредбама посебних закона којима се уређује радно-правни статус запослених у јавном сектору, ако такве мере важе до постизања одговарајуће заступљености припадника националних мањина која је утврђена тим законима.”.

После става 3. додају се нови ст. 4. и 5. који гласе:

„Република Србија ће обезбедити услове за ефикасно учешће припадника националних мањина у политичком животу, заступљеност представника националних мањина у Народној скупштини и сразмерну заступљеност националних мањина у скупштинама аутономних покрајина и јединицама локалне самоуправе, у складу са законом.

Република Србија ће предузети одговарајуће мере ради унапређења економског положаја неразвијених подручја на којима традиционално живе припадници националних мањина.”.

Члан 5.

У члану 5. став 1. мења се и гласи:

„У складу са Уставом Републике Србије зајемченом слободом изражавања националне припадности, нико не сме претрпети штету због изражавања своје националне припадности или због уздржавања од таквог чињења.”.

После става 2. додају се нови ст. 3. и 4. који гласе:

„Припадници националних мањина који то желе имају право да се подаци о њиховој националној припадности упишу у службене евидентије и збирке података о личности, када је то предвиђено посебним законом.

Податак о националној припадности може се користити само у сврху за коју је прикупљен и на начин предвиђен законом који уређује заштиту података о личности.”.

Досадашњи став 3. постаје став 5.

Члан 6.

У члану 6. став 1. речи: „Савезне Републике Југославије” замењују се речима: „Републике Србије”.

Став 2. мења се и гласи:

„У циљу остваривања права из става 1. овог члана могу се прописати посебне олакшице.”.

Члан 7.

У члану 7. став 1. мења се и гласи:

„Забрањена је злоупотреба права која су предвиђена овим законом која је усмерена на насиљно рушење уставног поретка, нарушање територијалне целокупности Републике Србије, кршење Уставом зајамчених људских и мањинских права и слобода и изазивање и подстицање расне, националне и верске мржње и нетрпљивости.”

У ставу 2. речи: „се не смеју” замењују се речима: „не смеју се”.

У ставу 3. реч: „гарантована” замењује се речју: „уређена”.

Члан 8.

Члан 8. мења се и гласи:

„Овим законом се не смањује достигнути ниво мањинских права зајемчених Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима.”

Члан 9.

У члану 9. став 1. речи: „личних података” замењују се речима: „података о личности”.

Члан 10.

У члану 11. став 2. мења се и гласи:

„Јединица локалне самоуправе ће обавезно својим статутом увести у равноправну службену употребу језик и писмо националне мањине уколико проценат припадника те националне мањине у укупном броју становника на њеној територији достиже 15% према резултатима последњег пописа становништва. Јединица локалне самоуправе уводи језик и писмо националне мањине у службену употребу најкасније 90 дана од утврђивања испуњености законом прописаних услова.”

У ставу 4. реч: „личних” замењује се речима: „података о личности”.

Став 6. мења се и гласи:

„У насељеним местима у јединицама локалне самоуправе, чија је територија одређена у складу са законом којим се уређује територијална организација Републике Србије, у којима проценат припадника одређене националне мањине у укупном броју становника на територији насељеног места достиже 15% према резултатима последњег пописа становништва имена органа који врше јавна овлашћења, називи јединица локалне самоуправе, насељених места, тргова и улица и други топоними исписују се и на језику дотичне националне мањине, према њеној традицији и правопису, и у случају да језик те националне мањине није у службеној употреби на територији јединице локалне самоуправе у складу са ставом 2. овог члана.”.

После става 6. додаје се нови став 7. који гласи:

„Скупштина јединице локалне самоуправе утврдиће статутом насељена места из става 6. овог члана имајући у виду традиционалну насељеност припадника националне мањине и претходно прибављено мишљење националног савета.”.

У досадашњем ставу 7. који постаје став 8. речи: „Савезне Републике Југославије” замењују се речима: „Републике Србије”, а речи: „савезним органима” замењују се речима: „републичким органима”.

После досадашњег става 7. који постаје став 8. додаје се нови став 9. који гласи:

„Припадници националних мањина чији број у укупном становништву Републике Србије не достиже 2% према последњем попису становништва могу се обратити републичким органима на свом језику и имају право да добију одговор на том језику преко јединице локалне самоуправе у којој је језик те националне мањине у службеној употреби, при чему јединица локалне самоуправе обезбеђује превођење и сноси трошкове превођења дописа упућеног републичком органу и одговора тог органа.”.

Досадашњи став 8. који постаје став 10. мења се и гласи:

„Народни посланик који припада националној мањини чији број у укупном становништву Републике Србије достиже најмање 2% према последњем попису становништва има право да се обраћа Народној скупштини на свом језику.”.

После става 10. додаје се став 11. који гласи:

„Народна скупштина обезбедиће услове за остваривање права из става 10. овог члана и својим актом ближе ће уредити начин остваривања овог права.”.

Члан 11.

После члана 11. додају се чланови 11а и 11б који гласе:

„Објављивање закона на језицима националних мањина

Члан 11а

Министарство надлежно за остваривање права националних мањина (у даљем тексту: Министарство), обезбеђује превођење и објављује збирке пречишћених текстова најзначајнијих закона Републике Србије чији се предмет уређивања у целини или највећим делом односи на остваривање права националних мањина.

Министарство је у обавези да законе из става 1. овог члана учини доступним и у електронском облику, на својој интернет страницама и на порталу е-Управе, као и да споразумно одређени број збирки пречишћених текстова закона из става 1. овог члана достави националним саветима националних мањина.

О објављивању закона из става 1. овог члана Министарство периодично и по потреби извештава Савет за националне мањине.

Изузетно од става 1. овог члана, национални савет националне мањине може ресорном министарству поднети предлог, уз образложение да је то од посебног значаја за остваривање права и слобода националне мањине, да ресорно министарство обезбеди превођење и објављивање збирке пречишћених текстова одређених закона из свог законског делокруга који садрже одредбе које се односе на остваривање права и слобода националних мањина, односно уређују друштвене односе који су од посебног значаја за националне мањине.

У случају да ресорно министарство прихвати предлог националног савета националне мањине, министарство је у том случају у обавези да законе из става 4. овог члана учини доступним и у електронском облику, на својој интернет страницама и на порталу е-Управе, као и да споразумно одређени број збирки пречишћених текстова закона из става 4. овог члана достави националном савету националне мањине.

Приликом одлучивања о предлогу из става 4. овог члана посебно се води рачуна о расположивости планираних буџетских средстава, као и о томе да ли се у периоду од наредних годину дана након подношења предлога националног савета националне мањине планирају измене и допуне или доношење новог закона уместо закона чије се превођење односно објављивање предлаже.

Ресорно министарство о поступању из ст. 4. до 6. овог члана извештава Савет за националне мањине.

Члан 11б

Прописи аутономне покрајине објављују се на језицима националних мањина у складу са статутом и општим актима аутономне покрајине.

Прописи јединица локалне самоуправе објављују се на језицима националних мањина, у складу са статутом и општим актима јединица локалне самоуправе, у складу са законом.”.

Члан 12.

У члану 12. став 3. мења се и гласи:

„Установе, друштва и удружења из става 2. овог члана самостални су у раду. Република, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе могу учествовати у финансирању друштава и удружења националних мањина.”.

У ставу 4. речи: „ставом 5.” замењују се речима: „ставом 3.”.

Став 5. мења се и гласи:

„Музеји, архиви и заводи за заштиту споменика културе чији је оснивач Република, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе обезбедиће представљање и заштиту културног и историјског наслеђа од посебног значаја за националне мањине на територији за коју су надлежни. У одлучивању о начину представљања културног и историјског наслеђа за које је у складу са одредбама посебног закона утврђено да је од посебног значаја за националне мањине учествују и представници њихових националних савета.”.

После става 5. додаје се нови став 6. који гласи:

„Установе културе чији је оснивач јединица локалне самоуправе која се у смислу закона којим се уређује локална самоуправа сматра национално мешовитом јединицом локалне самоуправе, својим програмима рада обезбедиће садржаје, мере, активности или манифестације којима се чува и промовише културни идентитет и традиција националних мањина традиционално настањених на њеној територији.”.

Члан 13.

У члану 13. став 1. после речи: „језику” додају се запета и речи: „односно говору”, а реч: „институцијама” замењује се речју: „установама”.

Став 2. брише се.

Досадашњи ст. 3-7. постају ст. 2-6.

У досадашњем ставу 3. који постаје став 2. речи: „ст. 1. и 2.” замењују се речима: „става 1.”

Досадашњи став 6. који постаје став 5. мења се и гласи:

„Национални савети националних мањина учествују у изради наставних програма за предмете који изражавају посебност националних мањина на језику, односно говору националних мањина, двојезичне наставе и учења језика националних мањина са елементима националне културе, у складу са прописима којима је уређено доношење наставних програма за националне мањине.”.

Досадашњи став 7. који постаје став 6. мења се и гласи:

„У циљу међусобне толеранције националних мањина и већинског становништва и обезбеђивања интеркултуралности, реализују се програми наставних и ваннаставних активности у основном и средњем образовању и

васпитању о историји, култури и положају националних мањина у Републици Србији.”.

Члан 14.

Члан 14. мења се и гласи:

„За потребе образовања на језику националних мањина из члана 13. став 1. у оквиру високог образовања подржаће се развијање студијских програма за васпитаче и наставнике на језицима националних мањина, у складу са законом који уређује високо образовање.

Високошколска установа може организовати лекторат на језицима националних мањина где студенти припадници националних мањина могу да савладају стручне термине и на језику националне мањине.

Република, покрајина и јединица локалне самоуправе могу да помажу стручно оспособљавање наставника за потребе образовања из става 1. овог члана.

Република поспешује међународну сарадњу са циљем да се припадницима националних мањина омогући да студирају у иностранству на матерњем језику и да се тако стечене дипломе признају у складу са законом.”.

Члан 15.

У члану 15. став 2. мења се и гласи:

„У финансирању установа из става 1. овог члана, као и у обезбеђивању средстава за виши квалитет образовања и васпитања на језицима националних мањина у установама чији је оснивач Република, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе могу да учествују домаће и стране организације, фондације и приватна лица, у складу са законом.”.

Члан 16.

У члану 16. став 3. речи: „Савезни савет” замењују се речју: „Савет”.

Став 4. мења се и гласи:

„Симболи и знамења националних мањина могу се након објављивања одлуке Савета за националне мањине о њиховом потврђивању службено истицати током државних празника Републике Србије и потврђених празника националне мањине на зградама и у просторијама локалних органа и организација са јавним овлашћењима на подручјима на којима је језик националне мањине у службеној употреби односно на начин утврђен одлуком о потврђивању симбола.”.

Став 5. мења се и гласи:

„Уз знамења и симbole националне мањине, приликом обележавања државног празника Републике Србије, обавезно се истичу Државна застава Републике Србије и Мали грб Републике Србије, на начин установљен законом којим се уређује изглед и употреба државних симбола Републике Србије.”.

После става 5. додају се ст. 6. и 7. који гласе:

„Уз знамења и симbole националне мањине, приликом обележавања потврђеног празника националне мањине, обавезно се истичу Народна застава Републике Србије и Мали грб Републике Србије, на начин установљен законом којим се уређује изглед и употреба државних симбола Републике Србије.

На улазу у службене просторије националног савета могу се, на пригодан начин, током читаве године, истицати симболи националне мањине уз истицање државних симбола Републике Србије.”.

Члан 17.

У називу изнад члана 18. речи: „Савезни савет” замењују се речју: „Савет”.

Члан 18. мења се и гласи:

„Члан 18.

У циљу очувања, унапређења и заштите националних, етничких, верских, језичких и културних посебности припадника националних мањина и у циљу остваривања њихових права, Влада образује Савет за националне мањине (у даљем тексту: Савет), као стално радно тело Владе.

Задаци Савета су да: прати и разматра стање остваривања права националних мањина и стање међунационалних односа у Републици Србији; предлаже мере за унапређење пуне и делотворне равноправности припадника националних мањина; прати остваривање сарадње националних мањина са државним органима, као и са органима аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе; разматра услове за рад националних савета националних мањина и предлаже мере у тој области; прати остваривање међународних обавеза Републике Србије у области остваривања права припадника националних мањина; разматра међународне споразуме који се односе на положај националних мањина и заштиту њихових права у поступку њиховог закључивања; разматра нацрте закона и других прописа од значаја за остваривање права националних мањина и о томе даје мишљење Влади и потврђује симbole, знамења и празнике националних мањина, на предлог националних савета националних мањина.

Чланови Савета су руководиоци органа државне управе и служби Владе у чији делокруг спадају питања од значаја за положај националних мањина, као и председници националних савета националних мањина.

Влада својим решењем именује чланове Савета и одређује орган државне управе, односно службу Владе задужену да пружа стручну и административно-техничку подршку раду Савета.”

Члан 18.

Члан 19. мења се и гласи:

„Ради остваривања Уставом зајамченог права на самоуправу у култури, образовању, обавештавању и службеној употреби језика и писма, припадници националних мањина могу изабрати националне савете.

Национални савет представља националну мањину у култури, образовању, обавештавању и службеној употреби језика и писма, учествује у процесу одлучивања или одлучује о појединим питањима из ових области и оснива установе из ових области.

Национални савет је правно лице.

Национални савети формира се на принципима добровољности, изборности, пропорционалности и демократичности.

Овлашћења, поступак избора, финансирање и друга питања од значаја за рад националних савета уређује се посебним законом.”.

Члан 19.

У називу изнад члана 20. реч: „Савезни” мења се речју: „Буџетски”

Члан 20. мења се и гласи:

„Члан 20.

Финансирање програма и пројекта у области културе, образовања, обавештавања и службене употребе језика и писма националних мањина средствима из Буџетског фонда за националне мањине уређује се посебним законом.”.

Члан 20.

Назив изнад члана 21. и члан 21. бришу се.

Члан 21.

Назив изнад члана 23. и члан 23. бришу се.

Члан 22.

После члана 22. додаје се нови Део шести са чл. 22а-22 в који гласе:

„Део шести

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 22а

Новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу, односно организацији која врши јавна овлашћења ако назив органа односно организације испише супротно одредбама члана 11. ст. 5. и 6. овог закона.

Новчаном казном од 200.000 до 1.500.000 динара казниће се за привредни преступ организација овлашћена за постављање саобраћајних знакова и назива места која поступи супротно члану 11. ст. 5. и 6. овог закона.

За привредни преступ из става 2. овог члана казниће се и одговорно лице у организацији из става 2. овог члана новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара.

Члан 22б

Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 динара казниће се правно лице које:

- 1) као симбол и знамење националне мањине, службено, односно јавно представља, истиче или користи симbole и знамења друге државе;
- 2) за празник националне мањине службено, односно јавно користи назив празника који није потврђен од стране Савета за националне мањине и објављен у „Службеном гласнику Републике Србије”.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

Члан 22в

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу јединице локалне самоуправе, организацији која врши јавна овлашћења чији је оснивач јединица локалне самоуправе, односно правном лицу ако:

1) су симболи и знамења националне мањине истакнути противно одредбама члану 16. став 4. овог закона;

2) уз знамења и симbole националне мањине при службеној употреби из члана 16. став 4. овог закона нису истакнута и знамења и симболи Републике Србије, у складу са чланом 16. ст. 5. и 6. овог закона.”

Досадашњи Део шести постаје Део седми.

Члан 23.

Имена органа који врше јавна овлашћења, називи јединица локалне самоуправе, насељених места, тргова и улица и други топоними исписаће се у складу са чланом 10. овог закона најкасније до 1. јануара 2019. године.

Члан 24.

Скупштина јединице локалне самоуправе утврдиће насељена места из члана 10. овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 25.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О БРАЗЛОЖЕЊЕ

И. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина садржан је у члану 14, чл. 75–81. и члану 97. став 2. Устава Републике Србије.

Чланом 14. Устава предвиђено је да Република Србија штити права националних мањина и да држава јемчи посебну заштиту националним мањинама ради остваривања потпуне равноправности и очувања њиховог идентитета.

Уставно начело из члана 14. нормативно је разрађено у чл. 75–81. Устава којима су, између осталог, припадницима националних мањина, поред права која су Уставом зајемчена свим грађанима, зајемчена и додатна, индивидуална или колективна права (члан 75. став 1.), зајемчена равноправност пред законом, предвиђена забрана дискриминације и могућност увођења посебних прописа и привремених мера ради постизања пуне равноправности (члан 76.), гарантовано право да учествују у управљању јавним пословима и да ступају на јавне функције под истим условима као остали грађани, уз прописану обавезу да се при запошљавању у државним органима, јавним службама, органима аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе води рачуна о националном саставу становништва и одговарајућој заступљености припадника националних мањина (члан 77.), прописана забрана насиљне асимилације (члан 78.), зајемчена права на очување посебности, у складу са законом (члан 79.), предвиђено право на удруживање и на сарадњу са супародницима (члан 80.) и прописана обавеза државе да подстиче дух толеранције и међукултурног дијалога и предузима ефикасне мере за унапређење узајамног поштовања, разумевања и сарадње међу свим људима који живе на њеној територији, без обзира на њихов етнички, културни, језички или верски идентитет (члан 81.).

Чланом 97. став 2. Устава, између осталог, прописано је да Република Србија уређује и обезбеђује остваривање и заштиту слобода и права грађана.

ИИ. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Разлози за доношење измена и допуна Закона о заштити права и слобода националних мањина, односно правца измена и допуна овог закона утврђени су Акционим планом за остваривање права националних мањина који је Влада Републике Србије усвојила на основу Акционог плана за преговарачко поглавље 23, а којим се Република Србија определила за стратешко унапређење институционалног и законодавног оквира у области људских и мањинских права.

Разлози за доношење овог закона оличени су и у потреби усклађивања Закона о заштити права и слобода националних мањина са изменама које су у правном систему наше земље уследиле након његовог усвајања 2002. године, као и у прилагођавању појединих решења стварним потребама унапређења положаја националних мањина у Републици Србији и даљем развоју политике у области њихове заштите. Имајући у виду историјски значај Закона о заштити права и слобода националних мањина који по први пут у правном систему наше земље предвидео низ прогресивних решења која су у великој мери унапредила положај националних мањина (одређење појма националне мањине, примена афирмativних мера, право на самоуправу коју оличавају национални савети националних мањина, итд.) и која нису изгубила на својој актуелности,

предлагач стоји на становишту да није неопходно донети нови закон који би у целини регулисао предметну материју.

Закон о заштити права и слобода националних мањина усвојен је у Савезној скупштини СР Југославије 2002. године. Од времена доношења закона, уследиле су две значајне уставне промене – 2003. године створена је Државна заједница Србије и Црне Горе, а 2006. године усвојен је Устав Републике Србије, а донесен је и низ системских закона којима се на целовит начин уређују друштвени односи у областима друштвеног живота које су од посебног значаја за заштиту националних мањина. У том смислу, неопходно је, како номотехнички, тако и садржински, изменити, односно ускладити низ решења садржаних у одредбама Закона о заштити права и слобода националних мањина са одредбама Устава Републике Србије, као и са одговарајућим решењима садржаним у системским законима.

Стварне потребе унапређења положаја националних мањина у Републици Србији и даљи развој политике у области њихове заштите изискују допуне Закона о заштити права и слобода националних мањина којима би се створио правни основ за даље законско уређивање мера за унапређење пуне и ефективне равноправности у циљу постизања одговарајуће заступљености припадника националних мањина у јавном сектору, као и за остваривање права на упис података о националној припадности у службене евиденције и збирке података о личности. Такође, стварне потребе унапређења положаја националних мањина у Републици Србији и даљи развој политике у области њихове заштите намећу потребу допуна Закона о заштити права и слобода националних мањина којима би се прецизније уредили поједини аспекти службене употребе језика и писма националних мањина и права на избор и употребу националних симбола и знамења. Посебни разлози за допуне Закона о заштити права и слобода националних мањина садржани су у потреби да се казненим и одговарајућим прелазним одредбама обезбеди доследно поштовање и делотворна примена законских одредби.

ИИИ. ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона врши се најпре измена члана 1. став 1. Закона о заштити права и слобода националних мањина која је нужна да би се одредба тог члана терминолошки ускладила са уставним решењима, јер Устав мањинска права и слободе не „гарантује“, већ јемчи, а права која припадници мањина уживају на основу међународних уговора могу бити само она која су предвиђена потврђеним међународним уговорима који су, према Уставу, саставни део унутрашњег правног поретка. Предвиђена је промена и става 2. тог члана којом се као предмет Закона одређује и обезбеђивање остваривања права националних мањина на самоуправу у култури, образовању, обавештавању и службеној употреби језика и писма, што је решење које је више у духу уставних одредби, будући да је део досадашње одредбе којим је предвиђено да се Законом успостављају инструменти којима се обезбеђују и штите посебна права националних мањина на самоуправу превазиђен доношењем Устава који је изричito предвидео не само право на мањинску самоуправу у определеним областима друштвеног живота, већ и успостављање националних савета као институционалног израза права на самоуправу. Чланом 1. Предлога закона врши се и допуна члана 1. Закона тако што се додаје нови став 3. којим се предвиђа да се права националних мањина остварују не само на основу Закона о заштити права и слобода националних мањина, већ и у складу са законом којим се уређује положај националних савета националних мањина, као и на основу других посебних закона којима се уређују поједиње области друштвеног живота које су од значаја за националне мањине, а што је последица чињенице да је материја избора и овлашћења

националних савета националних мањина регулисана посебним законом, као и чињенице да и посебни закони регулишу начин остваривања Уставом зајамчених права у појединим областима друштвеног живота. Предлог закона предвиђа и измене става 3. Закона, који постаје став 4. прописивањем да се покрајинским прописима могу установити додатна права припадника националних мањина, у складу са Уставом, а на основу закона, што је решење које је усклађено са одговарајућом одредбом члана 79. став 2. Устава.

Чланом 2. Предлога закона врши се измена, тако што се речи „Савезна Република Југославија“ замењују речима: „Република Србија“, без промене суштине и смисла одредбе члана 2. став 1. Закона.

Чланом 3. Предлога закона врши се допуна члана 3. став 1. Закона, јер се дискриминација не забрањује само према припадницима националних мањина, већ и према мањинама као колективитетима, а у забрањене основе дискриминације уврштава се и верска, као и свака друга основа. Истим чланом предвиђена је и измена става 2. члана 3. Закона, јер су у складу са уставним решењима прописани брисање речи федерација и замена речи „град и општина“ уставним појмом „јединица локалне самоуправе“.

Чланом 4. Предлога закона предвиђене су измене и допуне члана 4. Закона. Најпре је предвиђена измена става 1. тог члана којом се бенефицијари мера за унапређење пуне и ефективне равноправности и услови за предузимање таквих мера одређују у складу са релевантним уставним решењима. Истим чланом прописане су и језичке корекције у ставу 2. док је суштинском изменом става 3. предвиђено да се неће сматрати дискриминацијом мере за унапређење пуне и ефективне равноправности у запошљавању, односно погодности у случају престанка радног односа у јавном сектору на свим нивоима територијалне организације, које су прописане одредбама посебних закона којима се уређује радно-правни статус запослених у јавном сектору, ако такве мере важе до постицања одговарајуће заступљености припадника националних мањина која је утврђена тим законима. Изложеном одредбом ствара се правни основ за даље законско уређивање мера за унапређење пуне и ефективне равноправности у циљу постицања одговарајуће заступљености припадника националних мањина у јавном сектору, при чему се јасно нормира да ће такве мере имати темпорални карактер, односно да ће важити до постицања одговарајуће заступљености која мора бити определјена одредбама тих закона. Овим чланом врши се и допуна члана 4. Закона, тако што се додају нови ст. 4. и 5. којима се, у складу са Уставом, Оквирном конвенцијом за заштиту националних мањина и Акционим планом за остваривање права националних мањина, начелно прописује да ће Република Србија, у складу са законом, обезбедити услове за ефикасно учешће припадника националних мањина у политичком животу, заступљеност представника националних мањина у Народној Скупштини Републике Србије и сразмерну заступљеност националних мањина у скупштинама аутономних покрајина и јединицама локалне самоуправе, као и да ће предузети одговарајуће мере ради унапређења економског положаја неразвијених подручја на којима традиционално живе припадници националних мањина.

Чланом 5. Предлога закона врше се измене и допуне члана 5. Закона, тако што се најпре став 1. терминолошки усклађује са чланом 47. Устава којим се јемчи слобода изражавања националне припадности, а затим се додају нови ставови 3. и 4. којима се уређује право припадника националних мањина који то желе да се подаци о њиховој националној припадности упишу у службене евиденције и збирке података о личности, али када је то предвиђено посебним законом, при чему се податак о националној припадности може се користити само у сврху за коју је прикупљен и на начин предвиђен законом који уређује заштиту података о личности. Изложеним одредбама ствара се правни основ да се посебним законима предвиди могућност уписа податка о националној

припадности у одговарајуће службене евиденције и збирке података о личности који би били од значаја приликом креирања политика и мера за унапређење пуне и ефективне равноправности припадника националних мањина.

Чланом 6. Предлога закона врше се измена члана 6. став 1. тако што се речи: „Савезне Републике Југославије“ замењују речима: „Републике Србије“, док се у ставу 2. врши номотехничка редакција, без промене суштине и смисла одредбе.

Номотехничко унапређење без промене суштине и смисла одредби извршено је и чланом 7. Предлога закона којим се мењају ст. 1-3. члана 7. Закона.

Чланом 8. Предлога закона мења се члан 8. Закона и врши се његово усклађивање са одредбом члана 20. став 2. Устава.

Чланом 9. Предлога закона врши се измена члана 9. став 1. тако што се речи „личних података“ замењују речима: „података о личности“.

Чланом 10. Предлога закона врше се измене одређених ставова, као и допуна члана 11. Закона. Став 2. тог члана Закона усклађен је са одговарајућим решењима садржаним у Закону о службеној употреби језика и писма („Службени гласник РС“, број 45/ 91, 53/93, 67/ 93 и 48/ 94), јер је предвиђено да ће јединица локалне самоуправе, када су испуњени законски услови, обавезно увести у равноправну службену употребу језик и писмо националне мањине својим статутом. Такође, уведено је и ново решење према коме се обавеза јединице локалне самоуправе прецизира предвиђањем да се језик и писмо националне мањине у службену употребу уводе најкасније 90 дана од утврђивања испуњености законом прописаних услова. Ставом 4. предвиђено је да се изврши измена тако што се реч: „личних“ замењује речима: „података о личности“. Истим чланом Предлога закона предвиђена је и измена става 6. тог члана. Прописаном изменом ствара се основ за даље унапређења положаја националних мањина у Републици Србији и развој политике у области њихове заштите посредством уређивања појединих аспеката употребе језика и писма националних мањина. Том одредбом предвиђено је да се у насељеним местима у јединицама локалне самоуправе, чија је територија одређена у складу са законом којим се уређује територијална организација Републике Србије, у којима проценат припадника одређене националне мањине у укупном броју становника на територији насељеног места достиже 15% према резултатима последњег пописа становништва имена органа који врше јавна овлашћења, називи јединица локалне самоуправе, насељених места, тргова и улица и други топоними исписују и на језику дотичне националне мањине, према њеној традицији и правопису, и у случају да језик те националне мањине није у службеној употреби на територији јединице локалне самоуправе. Такво решење доследно омогућава употребу језика националних мањина у срединама у којима је значајније њихово учешће у укупном становништву. Истим чланом Предлога закона предвиђено је и увођење новог става 7. према коме ће скупштина јединице локалне самоуправе статутом утврдити таква насељена места имајући у виду традиционалну насељеност припадника националне мањине и претходно прибављено мишљење националног савета. Такође, истим чланом Предлога закона предвиђено је да се у досадашњем ставу 7. који постаје став 8. изврши неопходна замена речи: „Савезне Републике Југославије“ речима „Републике Србије“, а речи „савезним органима“ речима: „републичким органима“. Такође, овим чланом Предлога закона предвиђено је да се изврши допуна додавањем новог става 9. којим је, у складу са Законом о службеној употреби језика и писма, прописано да се припадници националних мањина чији број у укупном становништву Републике Србије не достиже 2% према последњем попису становништва могу обратити републичким органима на свом језику и да имају право да добију одговор на том језику преко јединице локалне самоуправе у којој је језик те националне

мањине у службеној употреби. Овим чланом Предлога закона предвиђено је и да се досадашњи став 8. који постаје став 10. мења тако да прописује да народни посланик који припада националној мањини чији број у укупном становништву Републике Србије достиже најмање 2% према последњем попису становништва има право да се обраћа Народној скупштини на свом језику. Истим чланом Предлога закона извршена је и допуна додавањем новог става 11. који садржи упућујућу норму према којој ће Народна скупштина обезбедити услове за остваривање права народног посланика да јој се обраћа на свом језику.

Чланом 11. Предлога закона предвиђена је допуна Закона додавањем нових чланова 11а и 11б којима се уређује материја превођења и објављивања збирке пречишћених текстова најзначајнијих закона Републике Србије (члан 11а), као и објављивања прописа аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе на језицима националних мањина (члан 11б). Новим чланом 11а предвиђено је да министарство надлежно за остваривање права националних мањина обезбеђује превођење и објављује збирке пречишћених текстова најзначајнијих закона Републике Србије чији се предмет уређивања у целини или највећим делом односи на остваривање права националних мањина, али је такође прописана и могућност да национални савет националне мањине ресорном министарству поднесе предлог, уз образложење да је то од посебног значаја за остваривање права и слобода националне мањине, да ресорно министарство обезбеди превођење и објављивање збирке пречишћених текстова одређених закона из свог законског делокруга који садрже одредбе које се односе на остваривање права и слобода националних мањина, односно уређују друштвене односе који су од посебног значаја за националне мањине. Изложеним одредбама у унутрашњем законодавству ствара се правна основа за испуњавање обавезе из члана 9. став 3. Европске повеље о регионалним или мањинским језицима („Службени лист СЦГ – Међународни уговори”, број 18/2005) која је преузета њеним потврђивањем да се на мањинским језицима нађу најзначајнији национални законодавни текстови, а посебно они који се тичу лица која користе ове језике. Нови члан 11б садржи одредбе према којима се прописи аутономне покрајине објављују на језицима националних мањина у складу са статутом и општим актима аутономне покрајине, док се прописи јединице локалне самоуправе објављују на језицима националних мањина, у складу са статутом и општим актима јединице локалне самоуправе, у складу са законом. Изложеним одредбама обезбеђује се системски квалитет решења о објављивању прописа покрајине и јединице локалне самоуправе на језицима националних мањина.

Чланом 12. Предлога закона врше се измене и допуне у члану 12. Закона. Предвиђена је измена става 3. тог члана Закона, којом се, уместо постојећег решења према којем је у финансирању установа, друштава и удружења припадника националних мањина, у складу са својим могућностима, учествовала искључиво држава, прописује да, осим Републике, и покрајина и јединице локалне самоуправе могу учествовати у финансирању, али искључиво друштава и удружења националних мањина. Изложено решење је у складу и са одредбама системских закона. Изменама става 5. које су такође предвиђене овим чланом Предлога закона, уређује се материја представљања и заштите културног и историјског наслеђа националних мањина. Уместо досадашњег решења према коме је обезбеђивање представљања таквог наслеђа било обавеза искључиво музеја, архива и институција за заштиту споменика културе чији је оснивач држава, предложеним изменама та се обавеза проширује и на установе чији је оснивач покрајина и јединица локалне самоуправе, али се истовремено прецизира да је реч о културном и историјском наслеђу од посебног значаја за националне мањине на територији за коју су те установе надлежне, уз задржавање права да представници националних савета

учествују у одлучивању о начину представљања таквог културног и историјског наслеђа. Предложено је и додавање новог става 6. којим би се предупредило да установе културе чији је оснивач локална самоуправа у национално мешовитим срединама у својој делатности занемаре културне потребе, односно идентитет и традицију националних мањина које су традиционално настањене на тој територији. У том смислу, новим ставом се изричito предвиђа да ће такве установе у јединици локалне самоуправе која се сматра национално мешовитом, својим програмима рада обезбедити садржаје, мере, активности или манифестације којима се чува и промовише културни идентитет и традиција националних мањина традиционално настањених на њеној територији.

Чланом 13. Предлога закона предвиђене су измене и допуне члана 13. Закона који уређује материју образовања. Најпре је прописана допуна постојећег става 1. према којој би, полазећи од решења која постоје у пракси, припадници националних мањина имали право на васпитање и образовање у установама предшколског, основног и средњег васпитања и образовања на свом језику, односно говору чиме се заправо омогућава да припадници националних мањина које немају стандардизовани језик изучавају наставне предмете од посебног значаја за очување њиховог идентитета, као што је то случај са предметом материји говор са елементима националне културе. Истим чланом Предлога закона предвиђено је и брисање постојећег става 2. члана 13. Закона, будући да је том одредбом прописана обавеза државе да створи услове за организовање образовања на језику националне мањине, уколико у тренутку доношења закона не постоји образовање на језику националне мањине у оквиру система јавног образовања, а што је увек испуњено. У циљу усаглашавања са решењима садржаним у системским законима који регулишу област образовања и васпитања, предложене су измене досадашњих ставова 6. и 7. који постају ставови 5. и 6. У том смислу, предвиђено је да национални савети националних мањина учествују у изради наставних програма за предмете који изражавају посебност националних мањина на језику, односно говору националних мањина, двојезичне наставе и учења језика националних мањина са елементима националне културе, као и да се у циљу међусобне толеранције националних мањина и већинског становништва и обезбеђивања интеркултуралности, реализују програми наставних и ваннаставних активности у основном и средњем образовању и васпитању о историји, култури и положају националних мањина у Републици Србији.

Чланом 14. Предлога закона врши се измена члана 14. Закона и његово усаглашавање са системским решењима којима се уређује област високог образовања, нарочито онима којима се гарантује аутономија високошколских установа. У том смислу, предвиђа се да ће се за потребе образовања на језику националних мањина у оквиру високог образовања подржати развијање студијских програма за васпитаче и наставнике на језицима националних мањина, у складу са законом који уређује високо образовање, као и да високошколска установа може организовати лекторат на језицима националних мањина где студенти припадници националних мањина могу да савладају стручне термине и на језику националне мањине. Истим чланом Предлога закона прецизира се и улога државе, односно покрајине и јединице локалне самоуправе у креирању кадровских капацитета за потребе основног и средњег образовања на језицима националних мањина посредством одредби према којима република, покрајина и јединица локалне самоуправе могу да помажу стручно оспособљавање наставника за потребе таквог образовања, а република још и поспешује међународну сарадњу са циљем да се припадницима националних мањина омогући да студирају у иностранству на матерњем језику и да се тако стечене дипломе признају у складу са законом.

Чланом 15. Предлога закона врши се измена члана 15. став 2. Уместо досадашњег решења према коме су домаће и стране организације, фондације и приватна лица могла, у складу са законом, да учествују у финансирању образовања на језицима националних мањина, а што је изазивало извесне недоумице у погледу могућности да ти субјекти учествују и у финансирању образовања које се спроводи у јавним образовним установама, предложеним решењем се предвиђа да ти субјекти могу учествовати у финансирању приватних образовних установа, док у установама чији је оснивач република, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе могу да учествују у обезбеђивању средстава за виши квалитет образовања и васпитања на језицима националних мањина.

Чланом 16. Предлога закона врше се измене и допуне члана 16. којим је уређено право избора и употребе националних симбола и знамења. Тим чланом Предлога закона најпре је предвиђено да се у ставу 3. реч: „Савезни савет“ замени речју: „Савет“. Предвиђена је и измена става 4. којом би се прецизирало да се симболи и знамења националних мањина могу службено истицати тек након објављивања одлуке Савета за националне мањине о њиховом потврђивању, током државних празника Републике Србије и, искључиво, потврђених празника националне мањине, на зградама и у просторијама локалних органа и организација са јавним овлашћењима, и то не само на подручјима на којима је језик националне мањине у службеној употреби, већ и на онима која су евентуално утврђена одлуком о потврђивању симбола. На тај начин избегавају се евенталне нејасноће у вези са могућностима службеног истицања симбола националне мањине пре објављивања одлуке о њиховом потврђивању, као и током празника мањине који нису потврђени у складу са одредбама Закона, али се и допушта могућност да се службено истичу и симболи националних мањина чији језици нису у службеној употреби ни у једној јединици локалне самоуправе. Предложеним изменама става 5, у складу са законом којим се уређује изглед и употреба државних симбола Републике Србије, уређује се питање државног симбола који се уз знамења и симbole националне мањине, истиче приликом обележавања државног празника Републике Србије, уз прецизирање да је реч о Државној застави Републике Србије и Малом грбу Републике Србије. Истим чланом врши се и допуна члана 16. Закона тако што се новим ставом 6. прописује да се уз знамења и симbole националне мањине, приликом обележавања потврђеног празника националне мањине, обавезно истичу Народна застава Републике Србије и Мали грб Републике Србије, на начин установљен законом којим се уређује изглед и употреба државних симбола Републике Србије, док се новим ставом 7. уређује до сада нерегулисани питање употребе симбола националне мањине на улазу у службене просторије националног савета тако што се предвиђа да се симболи националне мањине, на том месту, могу, на пригодан начин, уз државне симbole Републике Србије, истицати током читаве године.

Чланом 17. Предлога закона врше се измене члана 18. став 1. Предвиђа се да, у циљу очувања, унапређења и заштите националних, етничких, верских, језичких и културних посебности припадника националних мањина и у циљу остваривања њихових права, Влада Републике Србије образује Савет за националне мањине, при чему се одређује да је то тело, по својој природи, стално радно тело Владе. Ставом 2. Опредељени су задаци Савета, док се ставом 3. предвиђа да су чланови Савета руководиоци органа државне управе и служби Владе у чији делокруг спадају питања од значаја за положај националних мањина, као и председници националних савета националних мањина. Новим ставом 4. прописује се да ће Влада својим решењем именовати чланове Савета и одредити орган државне управе, односно службу Владе задужену да пружа стручну и административно-техничку подршку раду Савета.

Чланом 18. Предлога закона мења се члан 19. који уређује материју националних савета националних мањина. Будући да је постојање националних савета први пут предвиђено управо овим Законом, али да су поједина решења уврштена у касније усвојени Устав, као и да је материја избора и овлашћења националних савета подробније регулисана Законом о националним саветима националних мањина („Службени гласник РС“, бр.72/09, 20/14- УС и 55/14), предлагач се определио да овим Законом начелно регулише питања смисла избора националних савета (став 1.), њихову улогу и карактер (ст. 2. и 3.), принципе на којима се формирају (став 4.), уз упућујућу одредбу према којој ће се овлашћења, поступак избора, финансирање и друга питања од значаја за рад националних савета уредити посебним законом (став 5.).

Чланом 19. Предлога закона врши се измена члана 20. Будући да је постојање Буџетског фонда за националне мањине предвиђено и Законом о националним саветима националних мањина чијим чланом 119. је изричito предвиђено да национални савети учествују у поступку расподеле средстава тог фонда која се додељују јавним конкурсом, предложеним изменама прописано је да ће се финансирање програма и пројекта у области културе, образовања, обавештавања и службене употребе језика и писма националних мањина средствима из тог фонда уређује посебним законом.

Чланом 20. Предлога закона предвиђено је брисање постојећег члана 21. Закона којим је предвиђено да се приликом запошљавања у јавним службама, укључујући полицију, води рачуна о националном саставу становништва, одговарајућој заступљености и о познавању језика који се говори на подручју органа или службе. Имајући у виду да је Предлогом закона изричito предвиђено предузимање мера за унапређење пуне и ефективне равноправности у запошљавању у јавном сектору, као и чињеницу да је члану 77. став 2. Устава прописано да се при запошљавању у државним органима, јавним службама, органима аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе води рачуна о националном саставу становништва и одговарајућој заступљености припадника националних мањина, предлагач стоји на становишту да члан 21. Закона треба брисати.

Чланом 21. Предлога закона предвиђено је брисање члана 23. Према том члану, припадници националних мањина и национални савети националних мањина могу, у циљу заштите својих права, поднети тужбу за накнаду штете надлежном суду (став 1.), док су, према ставу 2. национални савети националних мањина овлашћени да уложе уставну жалбу Уставном суду у случају да процене да је дошло до повреде уставних права и слобода припадника националне мањине, или у случају да им се обрати припадник националне мањине који сматра да је повређен у својим уставним правима и слободама. Имајући у виду да је чланом 22. став 1. Устава прописано да свако име право на судску заштиту ако му је повређено или ускраћено неко људско или мањинско право зајемчено Уставом, као и право на уклањање последица које су повредом настале, као и да је одговарајућим одредбама Устава и Закона о Уставном суду регулисано питање ко може поднети уставну жалбу, предлагач стоји на становишту да изложене одредбе члана 23. треба брисати.

Чланом 22. Предлога закона врши се допуна Закона увођењем посебног дела који садржи казнене одредбе. На тај начин ће се обезбедити доследно поштовање и делотворна примена законских одредби. Новим чл. 22а-22в прописују се прекршаји, односно привредни преступи и утврђују новчани износи казни за организације које врше јавна овлашћења, правна лица и одговорна лица у њима која их скриве. Предвиђени су привредни преступи, односно прекршаји за случај да су назив органа односно организације исписани супротно законским одредбама (члан 22а), за случај да се као симбол и знамење националне мањине, службено, односно јавно представља, истиче или користи симбол и знамење друге државе, или да се за празник националне

мањине службено, односно јавно користи назив празника који није потврђен од стране Савета за националне мањине и објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“ (члан 22б), као и за случај да су симболи и знамења националне мањине истакнути противно одредбама закона, односно да уз знамења и симболе националне мањине при службеној употреби нису истакнута и знамења и симболи Републике Србије (члан 22в).

Чланом 23. Предлога закона прописано је да ће се имена органа који врше јавна овлашћења, називи јединица локалне самоуправе, насељених места, тргова и улица и други топоними исписати у складу са чланом 10. овог закона најкасније до 1. јануара 2019. године, док је чланом 24. Предлога закона нормирано да ће скупштина јединице локалне самоуправе утврдити насељена места из члана 10. овог закона у року од 6 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 25. Предлога закона уређује ступање на снагу овог закона.

ИВ. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона финансијска средства обезбеђена су у 2018. години на следећој позицији: функција 111 – Извршни и законодавни органи, програм 1001 – унапређење и заштита људских и мањинских права и слобода, програмска активност 0001 – унапређење права припадника националних мањина у износу од 1.000.000 динара на економској класификацији 423 – услуге по уговору за активности предвиђене за превођење пречишћених текстова закона Републике Србије на језике националних мањина.

Средства за 2019. и 2020. годину биће определјена на разделу Министарства државне управе и локалне самоуправе, у оквиру лимита одређеног од стране Министарства финансија, у складу са билансним могућностима буџета Републике Србије.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ, ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом се регулише начин остваривања индивидуалних и колективних права која су Уставом Савезне Републике Југославије републике Србије или и потврђеним међународним уговорима гарантована зајемчена припадницима националних мањина.

ОВИМ ЗАКОНОМ УРЕЂУЈЕ СЕ НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ИНДИВИДУАЛНИХ И КОЛЕКТИВНИХ ПРАВА КОЈА СУ УСТАВОМ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ПОТВРЂЕНИМ МЕЂУНАРОДНИМ УГОВОРИМА ЗАЈЕМЧЕНА ПРИПАДНИЦИМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

Овим законом се уређује и заштита националних мањина од сваког облика дискриминације у остваривању права и слобода и успостављају се инструменти којима се обезбеђују и штите посебна права националних мањина на самоуправу и области образовања, употребе језика, информисања и културе и образују се установе ради олакшавања учешћа мањина у власти и у управљању јавним пословима.

ОВИМ ЗАКОНОМ СЕ УРЕЂУЈЕ И ЗАШТИТА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА ОД СВАКОГ ОБЛИКА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ У ОСТВАРИВАЊУ ИНДИВИДУАЛНИХ ПРАВА И СЛОБОДА И ОБЕЗБЕЂУЈЕ ОСТВАРИВАЊЕ КОЛЕКТИВНИХ ПРАВА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА НА САМОУПРАВУ У КУЛТУРИ, ОБРАЗОВАЊУ, ОБАВЕШТАВАЊУ И СЛУЖБЕНОЈ УПОТРЕБИ ЈЕЗИКА И ПИСМА.

ПРАВА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА ОСТВАРУЈУ СЕ И У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ПОЛОЖАЈ НАЦИОНАЛНИХ САВЕТА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА, КАО И НА ОСНОВУ ДРУГИХ ПОСЕБНИХ ЗАКОНА КОЈИМА СЕ УРЕЂУЈУ ПОЈЕДИНЕ ОБЛАСТИ ДРУШТВЕНОГ ЖИВОТА КОЈЕ СУ ОД ЗНАЧАЈА ЗА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ.

Републичким и покрајинским прописима, у складу са Уставом и законом, могу се ближе уредити питања регулисана овим законом.

ПОКРАЈИНСКИМ ПРОПИСИМА МОГУ СЕ УСТАНОВИТИ ДОДАТНА ПРАВА ПРИПАДНИКА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА, У СКЛАДУ СА УСТАВОМ, А НА ОСНОВУ ЗАКОНА.

Одређење националне мањине

Члан 2.

Национална мањина у смислу овог закона је свака група држављана Савезне Републике Југославије РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ која је по бројности доволно репрезентативна, иако представља мањину на територији Савезне Републике Југославије РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, припада некој од група становништва које су у дуготрајној и чврстој вези са територијом Савезне Републике Југославије РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ и поседује обележја као што су језик, култура, национална или етничка припадност, порекло или вероисповест, по којима се разликује од већине становништва, и чији се припадници одликују бригом да заједно одржавају свој заједнички идентитет, укључујући културу, традицију, језик или религију.

Националним мањинама у смислу овог закона сматраће се све групе држављана које се називају или одређују као народи, националне и етничке заједнице, националне и етничке групе, националности и народности, а испуњавају услове из става 1. овог члана.

Забрана дискриминације

Члан 3.

Забрањује се сваки облик дискриминације, на националној, етничкој, расној, језичкој, ВЕРСКОЈ И СВАКОЈ ДРУГОЈ основи, према НАЦИОНАЛНИМ МАЊИНAMA И лицима која припадају националним мањинама.

Органи ~~федерације, републике, аутономне покрајине, града и општине~~ ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ не могу да доносе правне акте, нити да предузимају мере које су супротне ставу 1. овог члана.

Мере за обезбеђење равноправности

Члан 4.

~~Органи власти у Савезној Републици Југославији могу у складу са Уставом и законом да доносе прописе, појединачне правне акте и да предузимају мере у циљу обезбеђења пуне и ефективне равноправности између припадника националних мањина и припадника већинске нације.~~

ОРГАНИ ВЛАСТИ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ МОГУ У СКЛАДУ СА УСТАВОМ И ЗАКОНОМ ДА ДОНОСЕ ПРОПИСЕ, ПОЈЕДИНАЧНЕ ПРАВНЕ АКТЕ И ДА ПРЕДУЗИМАЈУ МЕРЕ У ЦИЉУ ОБЕЗБЕЂЕЊА ПУНЕ И ЕФЕКТИВНЕ РАВНОПРАВНОСТИ ИЗМЕЂУ ПРИПАДНИКА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА И ГРАЂАНА КОЈИ ПРИПАДАЈУ ВЕЋИНИ.

Органи власти ће ~~донети~~ ДОНОСИТИ правне акте и предузети мере из става 1. овог члана у циљу поправљања положаја лица која припадају ромској националној мањини.

~~Прописи, појединачни правни акти и мере из става 1. овог члана се не могу сматрати актом дискриминације.~~

НЕЋЕ СЕ СМАТРАТИ ДИСКРИМИНАЦИЈОМ МЕРЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПУНЕ И ЕФЕКТИВНЕ РАВНОПРАВНОСТИ У ЗАПОШЉАВАЊУ, ОДНОСНО ПОГОДНОСТИ У СЛУЧАЈУ ПРЕСТАНКА РАДНОГ ОДНОСА У ЈАВНОМ СЕКТОРУ НА СВИМ НИВОИМА ТЕРИТОРИЈАЛНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ, КОЈЕ СУ ПРОПИСАНЕ ОДРЕДБАМА ПОСЕБНИХ ЗАКОНА КОЈИМА СЕ УРЕЂУЈЕ РАДНО-ПРАВНИ СТАТУС ЗАПОСЛЕНИХ У ЈАВНОМ СЕКТОРУ, АКО ТАКВЕ МЕРЕ ВАЖЕ ДО ПОСТИЗАЊА ОДГОВАРАЈУЋЕ ЗАСТУПЉЕНОСТИ ПРИПАДНИКА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА КОЈА ЈЕ УТВРЂЕНА ТИМ ЗАКОНИМА.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА ЋЕ ОБЕЗБЕДИТИ УСЛОВЕ ЗА ЕФИКАСНО УЧЕШЋЕ ПРИПАДНИКА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА У ПОЛИТИЧКОМ ЖИВОТУ, ЗАСТУПЉЕНОСТ ПРЕДСТАВНИКА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА У НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ И СРАЗМЕРNU ЗАСТУПЉЕНОСТ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА У СКУПШТИНАМА АУТОНОМНИХ ПОКРАЈИНА И ЈЕДИНИЦАМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА ЋЕ ПРЕДУЗЕТИ ОДГОВАРАЈУЋЕ МЕРЕ РАДИ УНАПРЕЂЕЊА ЕКОНОМСКОГ ПОЛОЖАЈА НЕРАЗВИЈЕНИХ ПОДРУЧЈА НА КОЈИМА ТРАДИЦИОНАЛНО ЖИВЕ ПРИПАДНИЦИ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА.

Слобода националног опредељења и изражавања

Члан 5.

~~У складу са Уставом Савезне Републике Југославије проглашеним слободом националног опредељивања и изражавања националне припадности, нико не сме претрпети штету због свог опредељења или изражавања своје националне припадности или због уздржавања од таквог чинења.~~

У СКЛАДУ СА УСТАВОМ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЗАЈЕМЧЕНОМ СЛОБОДОМ ИЗРАЖАВАЊА НАЦИОНАЛНЕ ПРИПАДНОСТИ, НИКО НЕ СМЕ ПРЕТРПЕТИ ШТЕТУ ЗБОГ ИЗРАЖАВАЊА СВОЈЕ НАЦИОНАЛНЕ ПРИПАДНОСТИ ИЛИ ЗБОГ УЗДРЖАВАЊА ОД ТАКВОГ ЧИЊЕЊА.

Забрањена је свака регистрација припадника националних мањина која их противно њиховој вољи обавезује да се изјасне о својој националној припадности.

ПРИПАДНИЦИ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА КОЈИ ТО ЖЕЛЕ ИМАЈУ ПРАВО ДА СЕ ПОДАЦИ О ЊИХОВОЈ НАЦИОНАЛНОЈ ПРИПАДНОСТИ УПИШУ У СЛУЖБЕНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ И ЗБИРКЕ ПОДАТКА О ЛИЧНОСТИ, КАДА ЈЕ ТО ПРЕДВИЂЕНО ПОСЕБНИМ ЗАКОНОМ.

ПОДАТAK О НАЦИОНАЛНОЈ ПРИПАДНОСТИ МОЖЕ СЕ КОРИСТИТИ САМО У СВРХУ ЗА КОЈУ ЈЕ ПРИКУПЉЕН И НА НАЧИН ПРЕДВИЋЕН ЗАКОНОМ КОЈИ УРЕЂУЈЕ ЗАШТИТУ ПОДАТКА О ЛИЧНОСТИ.

Забрањена је свака радња и мера насиљне асимилације припадника националних мањина.

Право сарадње са суграђанима у земљи и у иностранству

Члан 6.

Припадници националних мањина имају право да слободно заснивају и одржавају миролубиве односе унутар Савезне Републике Југославије РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ и ван њених граница са лицима која законито бораве у другим државама, посебно са онима са којима имају заједнички етнички, културни, језички и верски идентитет или заједничко културно наслеђе.

Држава може предвидети олакшице у циљу остваривања права из става 1. овог члана.

У ЦИЉУ ОСТВАРИВАЊА ПРАВА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА МОГУ СЕ ПРОПИСАТИ ПОСЕБНЕ ОЛАКШИЦЕ.

Обавезе поштовања уставног поретка, начела међународног права и јавног морала

Члан 7.

Забрањена је злоупотреба права која су предвиђена овим законом која је усмерена на насиљно рушење уставног поретка, нарушување територијалне целокупности Савезне Републике Југославије или републике чланице, кршење зајамчених слобода и права човека и грађанина и изазивање националне, расне и верске нетрпељивости и мржње.

ЗАБРАЊЕНА ЈЕ ЗЛОУПОТРЕБА ПРАВА КОЈА СУ ПРЕДВИЋЕНА ОВИМ ЗАКОНОМ КОЈА ЈЕ УСМЕРЕНА НА НАСИЛНО РУШЕЊЕ УСТАВНОГ ПОРЕТКА, НАРУШУВАЊЕ ТЕРИТОРИЈАЛНЕ ЦЕЛОКУПНОСТИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, КРШЕЊЕ УСТАВОМ ЗАЈАМЧЕНИХ ЉУДСКИХ И МАЊИНСКИХ ПРАВА И СЛОБОДА И ИЗАЗИВАЊЕ И ПОДСТИЦАЊЕ РАСНЕ, НАЦИОНАЛНЕ И ВЕРСКЕ МРЖЊЕ И НЕТРПЕЉИВОСТИ.

Права која су предвиђена овим законом не смеју се користити ради испуњења циљева који су супротни начелима међународног права или су уперени против јавне безбедности, морала или здравља људи.

Остваривање права која су гарантована УРЕЂЕНА овим законом не може утицати на дужности и одговорности које проистичу из држављанства.

Заштита стечених права

Члан 8.

Овим законом се не мењају нити укидају права припадника националних мањина стечена према прописима који су се примењивали до ступања на снагу овог закона, као и на права стечена на основу међународних уговора којима је Савезна Република Југославија приступила.

ОВИМ ЗАКОНОМ СЕ НЕ СМАЊУЈЕ ДОСТИГНУТИ НИВО МАЊИНСКИХ ПРАВА ЗАЈЕМЧЕНЕНИХ УСТАВОМ, ОПШТЕПРИХВАЂЕНИМ ПРАВИЛИМА МЕЂУНАРОДНОГ ПРАВА И ПОТВРЂЕНИМ МЕЂУНАРОДНИМ УГОВОРИМА.

Избор и употреба личног имена

Члан 9.

Припадници националних мањина имају право на слободан избор и коришћење личног имена и имена своје деце, као и на уписивање ових личних имена у све јавне исправе, службене евиденције и збирке личних података ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ према језику и правопису припадника националне мањине.

Право из става 1. овог члана не искључује паралелан упис имена и по српском правопису и писму.

Службена употреба језика и писма

Члан 11.

На територији јединице локалне самоуправе где традиционално живе припадници националних мањина, њихов језик и писмо може бити у равноправној службеној употреби.

Јединица локалне самоуправе ће обавезно увести у равноправну службену употребу језик и писмо националне мањине уколико проценат припадника те националне мањине у укупном броју становника на њеној територији достиже 15% према резултатима последњег пописа становништва.

ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ЋЕ ОБАВЕЗНО СВОЈИМ СТАТУТОМ УВЕСТИ У РАВНОПРАВНУ СЛУЖБЕНУ УПОТРЕБУ ЈЕЗИК И ПИСМО НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ УКОЛИКО ПРОЦЕНAT ПРИПАДНИКА ТЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ У УКУПНОМ БРОЈУ СТАНОВНИКА НА ЊЕНОЈ ТЕРИТОРИЈИ ДОСТИЖЕ 15% ПРЕМА РЕЗУЛТАТИМА ПОСЛЕДЊЕГ ПОПИСА СТАНОВНИШТВА. ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ УВОДИ ЈЕЗИК И ПИСМО НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ У СЛУЖБЕНУ УПОТРЕБУ НАЈКАСНИЈЕ 90 ДАНА ОД УТВРЂИВАЊА ИСПУЊЕНОСТИ ЗАКОНОМ ПРОПИСАНИХ УСЛОВА.

У јединици локалне самоуправе где је у тренутку доношења овог закона језик националне мањине у службеној употреби, исти ће остати у службеној употреби.

Службена употреба језика националних мањина из става 1. овог члана подразумева нарочито: коришћење језика националних мањина у управном и судском поступку и вођење управног поступка и судског поступка на језику националне мањине, употребу језика националне мањине у комуникацији органа са јавним овлашћењима са грађанима; издавање јавних исправа и вођење службених евиденција и збирки личних ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ и података на језицима националних мањина и прихваташе тих исправа на тим језицима као пуноважних, употреба језика на гласачким листићима и бирачком материјалу, употреба језика у раду представничких тела.

На територијама из става 2. овог члана, имена органа који врше јавна овлашћења, називи јединица локалне самоуправе, насељених места, тргова и

улица и други топоними исписују се и на језику дотичне националне мањине, према њеној традицији и правопису.

~~Савезни закони и прописи се објављују и на језицима националних мањина, у складу са посебним прописом.~~

У НАСЕЉЕНИМ МЕСТИМА У ЈЕДИНИЦАМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, ЧИЈА ЈЕ ТЕРИТОРИЈА ОДРЕЂЕНА У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ТЕРИТОРИЈАЛНА ОРГАНИЗАЦИЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, У КОЈИМА ПРОЦЕНAT ПРИПАДНИКА ОДРЕЂЕНЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ У УКУПНОМ БРОЈУ СТАНОВНИКА НА ТЕРИТОРИЈИ НАСЕЉЕНОГ МЕСТА ДОСТИЖЕ 15% ПРЕМА РЕЗУЛТАТИМА ПОСЛЕДЊЕГ ПОПИСА СТАНОВНИШТВА ИМЕНА ОРГАНА КОЈИ ВРШЕ ЈАВНА ОВЛАШЋЕЊА, НАЗИВИ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, НАСЕЉЕНИХ МЕСТА, ТРГОВА И УЛИЦА И ДРУГИ ТОПОНИМИ ИСПИСУЈУ СЕ И НА ЈЕЗИКУ ДОТИЧНЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ, ПРЕМА ЊЕНОЈ ТРАДИЦИЈИ И ПРАВОПИСУ, И У СЛУЧАЈУ ДА ЈЕЗИК ТЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ НИЈЕ У СЛУЖБЕНОЈ УПОТРЕБИ НА ТЕРИТОРИЈИ ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ У СКЛАДУ СА СТАВОМ 2. ОВОГ ЧЛАНА.

СКУПШТИНА ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ УТВРДИЋЕ СТАТУТОМ НАСЕЉЕНА МЕСТА ИЗ СТАВА 6. ОВОГ ЧЛАНА ИМАЈУЋИ У ВИДУ ТРАДИЦИОНАЛНУ НАСЕЉЕНОСТ ПРИПАДНИКА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ И ПРЕТХОДНО ПРИБАВЉЕНО МИШЉЕЊЕ НАЦИОНАЛНОГ САВЕТА.

Припадници националних мањина чији број у укупном становништву Савезне Републике Југославије РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ достиже најмање 2% према последњем попису становништва, могу се обратити савезним органима РЕПУБЛИЧКИМ ОРГАНИМА на свом језику и имају право да добију одговор на том језику.

ПРИПАДНИЦИ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА ЧИЈИ БРОЈ У УКУПНОМ СТАНОВНИШТВУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ НЕ ДОСТИЖЕ 2% ПРЕМА ПОСЛЕДЊЕМ ПОПИСУ СТАНОВНИШТВА МОГУ СЕ ОБРАТИТИ РЕПУБЛИЧКИМ ОРГАНИМА НА СВОМ ЈЕЗИКУ И ИМАЈУ ПРАВО ДА ДОБИЈУ ОДГОВОР НА ТОМ ЈЕЗИКУ ПРЕКО ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ У КОЈОЈ ЈЕ ЈЕЗИК ТЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ У СЛУЖБЕНОЈ УПОТРЕБИ, ПРИ ЧЕМУ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ОБЕЗБЕЂУЈЕ ПРЕВОЂЕЊЕ И СНОСИ ТРОШКОВЕ ПРЕВОЂЕЊА ДОПИСА УПУЋЕНОГ РЕПУБЛИЧКОМ ОРГАНУ И ОДГОВОРА ТОГ ОРГАНА.

~~Посланик у Савезној скупштини који припада националној мањини чији број у укупном становништву Савезне Републике Југославије достиже најмање 2% према последњем попису становништва има право да се обраћа Савезној скупштини на свом језику, што ће се ближе уредити пословницима већа Савезне скупштине.~~

НАРОДНИ ПОСЛАНIK КОЈИ ПРИПАДА НАЦИОНАЛНОЈ МАЊИНИ ЧИЈИ БРОЈ У УКУПНОМ СТАНОВНИШТВУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ДОСТИЖЕ НАЈМАЊЕ 2% ПРЕМА ПОСЛЕДЊЕМ ПОПИСУ СТАНОВНИШТВА ИМА ПРАВО ДА СЕ ОБРАЋА НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ НА СВОМ ЈЕЗИКУ.

НАРОДНА СКУПШТИНА ОБЕЗБЕДИЋЕ УСЛОВЕ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА ИЗ СТАВА 10. ОВОГ ЧЛАНА И СВОЈИМ АКТОМ БЛИЖЕ ЂЕ УРЕДИТИ НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОВОГ ПРАВА.

ОБЈАВЉИВАЊЕ ЗАКОНА НА ЈЕЗИЦИМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

ЧЛАН 11А

МИНИСТАРСТВО НАДЛЕЖНО ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА (У ДАЉЕМ ТЕКСТУ: МИНИСТАРСТВО), ОБЕЗБЕЂУЈЕ ПРЕВОЂЕЊЕ И ОБЈАВЉУЈЕ ЗБИРКЕ ПРЕЧИШЋЕНИХ ТЕКСТОВА НАЈЗНАЧАЈНИЈИХ ЗАКОНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЧИЈИ СЕ ПРЕДМЕТ УРЕЂИВАЊА У ЦЕЛИНИ ИЛИ НАЈВЕЋИМ ДЕЛОМ ОДНОСИ НА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА.

МИНИСТАРСТВО ЈЕ У ОБАВЕЗИ ДА ЗАКОНЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА УЧИНИ ДОСТУПНИМ И У ЕЛЕКТРОНСКОМ ОБЛИКУ, НА СВОЈОЈ ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦИ И НА ПОРТАЛУ Е-УПРАВЕ, КАО И ДА СПОРАЗУМНО ОДРЕЂЕНИ БРОЈ ЗБИРКИ ПРЕЧИШЋЕНИХ ТЕКСТОВА ЗАКОНА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ДОСТАВИ НАЦИОНАЛНИМ САВЕТИМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА.

О ОБЈАВЉИВАЊУ ЗАКОНА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА МИНИСТАРСТВО ПЕРИОДИЧНО И ПО ПОТРЕБИ ИЗВЕШТАВА САВЕТ ЗА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ.

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, НАЦИОНАЛНИ САВЕТ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ МОЖЕ РЕСОРНОМ МИНИСТАРСТВУ ПОДНЕТИ ПРЕДЛОГ, УЗ ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ДА ЈЕ ТО ОД ПОСЕБНОГ ЗНАЧАЈА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА И СЛОБОДА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ, ДА РЕСОРНО МИНИСТАРСТВО ОБЕЗБЕДИ ПРЕВОЂЕЊЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ ЗБИРКЕ ПРЕЧИШЋЕНИХ ТЕКСТОВА ОДРЕЂЕНИХ ЗАКОНА ИЗ СВОГ ЗАКОНСКОГ ДЕЛОКРУГА КОЈИ САДРЖЕ ОДРЕДБЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА И СЛОБОДА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА, ОДНОСНО УРЕЂУЈУ ДРУШТВЕНЕ ОДНОСЕ КОЈИ СУ ОД ПОСЕБНОГ ЗНАЧАЈА ЗА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ.

У СЛУЧАЈУ ДА РЕСОРНО МИНИСТАРСТВО ПРИХВАТИ ПРЕДЛОГ НАЦИОНАЛНОГ САВЕТА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ, МИНИСТАРСТВО ЈЕ У ТОМ СЛУЧАЈУ У ОБАВЕЗИ ДА ЗАКОНЕ ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА УЧИНИ ДОСТУПНИМ И У ЕЛЕКТРОНСКОМ ОБЛИКУ, НА СВОЈОЈ ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦИ И НА ПОРТАЛУ Е-УПРАВЕ, КАО И ДА СПОРАЗУМНО ОДРЕЂЕНИ БРОЈ ЗБИРКИ ПРЕЧИШЋЕНИХ ТЕКСТОВА ЗАКОНА ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА ДОСТАВИ НАЦИОНАЛНОМ САВЕТУ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ.

ПРИЛИКОМ ОДЛУЧИВАЊА О ПРЕДЛОГУ ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА ПОСЕБНО СЕ ВОДИ РАЧУНА О РАСПОЛОЖИВОСТИ ПЛАНРИРАНИХ БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА, КАО И О ТОМЕ ДА ЛИ СЕ У ПЕРИОДУ ОД НАРЕДНИХ ГОДИНУ ДАНА НАКОН ПОДНОШЕЊА ПРЕДЛОГА НАЦИОНАЛНОГ САВЕТА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ ПЛАНРИРАЈУ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ИЛИ ДОНОШЕЊЕ НОВОГ ЗАКОНА УМЕСТО ЗАКОНА ЧИЈЕ СЕ ПРЕВОЂЕЊЕ ОДНОСНО ОБЈАВЉИВАЊЕ ПРЕДЛАЖЕ.

РЕСОРНО МИНИСТАРСТВО О ПОСТУПАЊУ ИЗ СТ. 4. ДО 6. ОВОГ ЧЛАНА ИЗВЕШТАВА САВЕТ ЗА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ.

ЧЛАН 11Б

ПРОПИСИ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ОБЈАВЉУЈУ СЕ НА ЈЕЗИЦИМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА У СКЛАДУ СА СТАТУТОМ И ОПШТИМ АКТИМА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ.

ПРОПИСИ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ОБЈАВЉУЈУ СЕ НА ЈЕЗИЦИМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА, У СКЛАДУ СА СТАТУТОМ И ОПШТИМ АКТИМА ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ.“.

Право на неговање културе и традиције

Члан 12.

Изражавање, чување, неговање, развијање, преношење и јавно испољавање националне и етничке, културне, верске и језичке посебности као дела традиције грађана, националних мањина и њихових припадника је њихово неотуђиво индивидуално и колективно право.

У циљу очувања и развоја националне и етничке посебности, припадници националних мањина имају право да оснивају посебне културне,

уметничке и научне установе, друштва и удружења у свим областима културног и уметничког живота.

~~Установе, друштва и удружења из претходног става самостални су у раду. Држава ће учествовати у финансирању тих друштава и удружења у складу са својим могућностима.~~

УСТАНОВЕ, ДРУШТВА И УДРУЖЕЊА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА САМОСТАЛНИ СУ У РАДУ. РЕПУБЛИКА, АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ И ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ МОГУ УЧЕСТВОВАТИ У ФИНАНСИРАЊУ ДРУШТАВА И УДРУЖЕЊА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА.

За подстицање и подршку установа, друштава и удружења из става 5. СТАВА 3. овог члана могу се оснивати посебне фондације.

~~Музеји, архиви и институције за заштиту споменика културе чији је оснивач држава, обезбедиће представљање и заштиту културно-историјског наслеђа националних мањина са своје територије. Представници националних савета ће учествовати у одлучивању о начину представљања културно-историјског наслеђа своје заједнице.~~

МУЗЕЈИ, АРХИВИ И ЗАВОДИ ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ РЕПУБЛИКА, АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ИЛИ ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ОБЕЗБЕДИЋЕ ПРЕДСТАВЉАЊЕ И ЗАШТИТУ КУЛТУРНОГ И ИСТОРИЈСКОГ НАСЛЕЂА ОД ПОСЕБНОГ ЗНАЧАЈА ЗА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ЗА КОЈУ СУ НАДЛЕЖНИ. У ОДЛУЧИВАЊУ О НАЧИНУ ПРЕДСТАВЉАЊА КУЛТУРНОГ И ИСТОРИЈСКОГ НАСЛЕЂА ЗА КОЈЕ ЈЕ У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА ПОСЕБНОГ ЗАКОНА УТВРЂЕНО ДА ЈЕ ОД ПОСЕБНОГ ЗНАЧАЈА ЗА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ УЧЕСТВУЈУ И ПРЕДСТАВНИЦИ ЊИХОВИХ НАЦИОНАЛНИХ САВЕТА.

УСТАНОВЕ КУЛТУРЕ ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ КОЈА СЕ У СМИСЛУ ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ЛОКАЛНА САМОУПРАВА СМАТРА НАЦИОНАЛНО МЕШОВИТОМ ЈЕДИНИЦОМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, СВОЈИМ ПРОГРАМИМА РАДА ОБЕЗБЕДИЋЕ САДРЖАЈЕ, МЕРЕ, АКТИВНОСТИ ИЛИ МАНИФЕСТАЦИЈЕ КОЈИМА СЕ ЧУВА И ПРОМОВИШЕ КУЛТУРНИ ИДЕНТИТЕТ И ТРАДИЦИЈА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА ТРАДИЦИОНАЛНО НАСТАЊЕНИХ НА ЊЕНОЈ ТЕРИТОРИЈИ.

Школовање на матерњем језику

Члан 13.

Припадници националних мањина имају право на васпитање и образовање на свом језику, односно говору у институцијама установама предшколског, основног и средњег васпитања и образовања.

~~Уколико у тренутку доношења овог закона не постоји образовање на језику националне мањине у оквиру система јавног образовања за припаднике националне мањине из става 1. овог члана, држава је дужна створити услове за организовање на језику националне мањине, а до тог времена обезбедити двојезичку наставу или изучавање језика националне мањине са елементима националне историје и културе за припаднике националних мањина.~~

За остваривање права из ст. 1. и 2. СТАВА 1. овог члана може се прописати одређени минимални број ученика, с тим да тај број може да буде мањи од минималног броја ученика који је законом прописан за обезбеђење одговарајућих облика наставе и образовања.

Образовање на језику националне мањине не искључује обавезно учење српског језика.

Програм наставе за потребе образовања из става 1. овог члана, у делу који се односи на национални садржај, у значајној мери ће садржат теме које се односе на историју, уметност и културу националне мањине.

~~У изради наставног плана за потребе наставе предмета који изражавају посебност националних мањина на језику националних мањина, двојезичне~~

~~наставе и учења језика националних мањина са елементима националне културе из става 1. овог члана, обавезно учествују национални савети националне мањине.~~

НАЦИОНАЛНИ САВЕТИ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА УЧЕСТВУЈУ У ИЗРАДИ НАСТАВНИХ ПРОГРАМА ЗА ПРЕДМЕТЕ КОЈИ ИЗРАЖАВАЈУ ПОСЕБНОСТ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА НА ЈЕЗИКУ, ОДНОСНО ГОВОРУ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА, ДВОЈЕЗИЧНЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЈЕЗИКА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ, У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА КОЈИМА ЈЕ УРЕЂЕНО ДОНОШЕЊЕ НАСТАВНИХ ПРОГРАМА ЗА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ.

План и програм рада у образовним установама и школама са наставом на српском језику, са циљем поспешивања толеранције према националним мањинама, треба да садржи градиво које садржи сазнања о историји, култури и положају националних мањина, те друге садржаје који поспешују међусобну толеранцију и суживот. На територијама где је језик националне мањине у службеној употреби план и програм у образовним установама и школама са српским наставним језиком треба да садрже могућност учења језика националне мањине.

У ЦИЉУ МЕЂУСОБНЕ ТОЛЕРАНЦИЈЕ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА И ВЕЋИНСКОГ СТАНОВНИШТВА И ОБЕЗБЕЂИВАЊА ИНТЕРКУЛУТРАЛНОСТИ, РЕАЛИЗУЈУ СЕ ПРОГРАМИ НАСТАВНИХ И ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ У ОСНОВНОМ И СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ О ИСТОРИЈИ, КУЛТУРИ И ПОЛОЖАЈУ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ.

Члан 14.

~~За потребе образовања на језику националних мањина из члана 13. став 1. у оквиру вишег и високог образовања обезбедиће се катедре и факултети где ће се на језицима националних мањина, или двојезично, образовати васпитачи, учитељи и наставници језика националних мањина.~~

Поред вишег и високог образовања из претходног става овог члана, факултет ће организовати лекторат на језицима националних мањина, где ће студенти припадници националних мањина моћи да савладају стручне термине и на језику националне мањине.

Поред обавеза из ст. 1. и 2. овог члана, држава ће помагати стручно оспособљавање и терминолошко усавршавање наставника за потребе образовања из става 1. овог члана.

Држава ће поспешити међународну сарадњу, са циљем да се омогући да припадници националних мањина студирају у иностранству на матерњем језику и да се тако стечене дипломе признају у складу са законом.

ЗА ПОТРЕБЕ ОБРАЗОВАЊА НА ЈЕЗИКУ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА ИЗ ЧЛАНА 13. СТАВ 1. У ОКВИРУ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА ПОДРЖАЋЕ СЕ РАЗВИЈАЊЕ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА ЗА ВАСПИТАЧЕ И НАСТАВНИКЕ НА ЈЕЗИЦИМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИ УРЕЂУЈЕ ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ.

ВИСОКОШКОЛСКА УСТАНОВА МОЖЕ ОРГАНИЗОВАТИ ЛЕКТОРАТ НА ЈЕЗИЦИМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА ГДЕ СТУДЕНТИ ПРИПАДНИЦИ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА МОГУ ДА САВЛАДАЈУ СТРУЧНЕ ТЕРМИНЕ И НА ЈЕЗИКУ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ.

РЕПУБЛИКА, ПОКРАЈИНА И ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ МОГУ ДА ПОМАЖУ СТРУЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ НАСТАВНИКА ЗА ПОТРЕБЕ ОБРАЗОВАЊА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛНА.

РЕПУБЛИКА ПОСПЕШУЈЕ МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ СА ЦИЉЕМ Да СЕ ПРИПАДНИЦИМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА ОМОГУЋИ Да СТУДИРАЈУ У ИНОСТРАНСТВУ НА МАТЕРЊЕМ ЈЕЗИКУ И Да СЕ ТАКО СТЕЧЕНЕ ДИПЛОМЕ ПРИЗНАЈУ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ.

Члан 15

Припадници националних мањина имају право да оснују и одржавају приватне образовне установе, школе, или универзитет, где ће се образовање организовати на језицима националних мањина или двојезично, у складу са законом.

~~У финансирању образовања на језицима националних мањина могу учествовати и домаће и стране организације, фондације и приватна лица, у складу са законом.~~

У ФИНАНСИРАЊУ УСТАНОВА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, КАО И У ОБЕЗБЕЂИВАЊУ СРЕДСТАВА ЗА ВИШИ КВАЛИТЕТ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА НА ЈЕЗИЦИМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА У УСТАНОВАМА ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ РЕПУБЛИКА, АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ИЛИ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ МОГУ ДА УЧЕСТВУЈУ ДОМАЋЕ И СТРАНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ, ФОНДАЦИЈЕ И ПРИВАТНА ЛИЦА, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ.

У случају финансијске и друге донације из претходног става, држава ће обезбедити одређене олакшице или ослобађање од дажбина.

Употреба националних симбола

Члан 16.

Припадници националних мањина имају право избора и употребе националних симбола и знамења.

Национални симбол и знамење не могу бити идентични са симболом и знамењем друге државе.

Националне симbole, знамења и празнике националних мањина предлажу национални савети. Симболе, знамење и празнике националних мањина потврђује Савезни савет САВЕТ за националне мањине.

~~Симболи и знамења националних мањина се могу службено истицати током државних празника и празника националне мањине на зградама и у просторијама локалних органа и организација са јавним овлашћењима на подручјима на којима је језик националне мањине у службеној употреби.~~

СИМБОЛИ И ЗНАМЕЊА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА МОГУ СЕ НАКОН ОБЈАВЉИВАЊА ОДЛУКЕ САВЕТА ЗА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ О ЊИХОВОМ ПОТВРЂИВАЊУ СЛУЖБЕНО ИСТИЦАТИ ТОКОМ ДРЖАВНИХ ПРАЗНИКА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ПОТВРЂЕНИХ ПРАЗНИКА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ НА ЗГРАДАМА И У ПРОСТОРИЈАМА ЛОКАЛНИХ ОРГАНА И ОРГАНИЗАЦИЈА СА ЈАВНИМ ОВЛАШЋЕЊИМА НА ПОДРУЧЈИМА НА КОЈИМА ЈЕ ЈЕЗИК НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ У СЛУЖБЕНОЈ УПОТРЕБИ ОДНОСНО НА НАЧИН УТВРЂЕН ОДЛУКОМ О ПОТВРЂИВАЊУ СИМБОЛА.

~~Уз знамења и симbole националне мањине, при службеној употреби из става 2. овог члана, обавезно се истичу знамења и симболи Савезне Републике Југославије, односно републике чланице.~~

УЗ ЗНАМЕЊА И СИМБОЛЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ, ПРИЛИКОМ ОБЕЛЕЖАВАЊА ДРЖАВНОГ ПРАЗНИКА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, ОБАВЕЗНО СЕ ИСТИЧУ ДРЖАВНА ЗАСТАВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И МАЛИ ГРБ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, НА НАЧИН УСТАНОВЉЕН ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ИЗГЛЕД И УПОТРЕБА ДРЖАВНИХ СИМБОЛА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.

УЗ ЗНАМЕЊА И СИМБОЛЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ, ПРИЛИКОМ ОБЕЛЕЖАВАЊА ПОТВРЂЕНОГ ПРАЗНИКА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ, ОБАВЕЗНО СЕ ИСТИЧУ НАРОДНА ЗАСТАВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И МАЛИ ГРБ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, НА НАЧИН УСТАНОВЉЕН ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ИЗГЛЕД И УПОТРЕБА ДРЖАВНИХ СИМБОЛА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.

НА УЛАЗУ У СЛУЖБЕНЕ ПРОСТОРИЈЕ НАЦИОНАЛНОГ САВЕТА МОГУ СЕ, НА ПРИГОДАН НАЧИН, ТОКОМ ЧИТАВЕ ГОДИНЕ, ИСТИЦАТИ СИМБОЛИ

НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ УЗ ИСТИЦАЊЕ ДРЖАВНИХ СИМБОЛА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.

Савезни савет САВЕТ за националне мањине

Члан 18.

У циљу очувања, унапређења и заштите националних, етничких, верских, језичких и културних посебности припадника националних мањина и у циљу остваривања њихових права, Савезна влада Савезне Републике Југославије ће основати Савезни савет за националне мањине (у даљем тексту: Савет).

Састав и надлежности Савета ће утврдити Савезна влада.

Представници националних савета националних мањина ће бити чланови Савета.

У ЦИЉУ ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ЗАШТИТЕ НАЦИОНАЛНИХ, ЕТНИЧКИХ, ВЕРСКИХ, ЈЕЗИЧКИХ И КУЛТУРНИХ ПОСЕБНОСТИ ПРИПАДНИКА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА И У ЦИЉУ ОСТВАРИВАЊА ЊИХОВИХ ПРАВА, ВЛАДА ОБРАЗУЈЕ САВЕТ ЗА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ (У ДАЉЕМ ТЕКСТУ: САВЕТ), КАО СТАЛНО РАДНО ТЕЛО ВЛАДЕ.

ЗАДАЦИ САВЕТА СУ ДА: ПРАТИ И РАЗМАТРА СТАЊЕ ОСТВАРИВАЊА ПРАВА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА И СТАЊЕ МЕЂУНАЦИОНАЛНИХ ОДНОСА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ; ПРЕДЛАЖЕ МЕРЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПУНЕ И ДЕЛОТВОРНЕ РАВНОПРАВНОСТИ ПРИПАДНИКА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА; ПРАТИ ОСТВАРИВАЊЕ САРАДЊЕ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА СА ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА, КАО И СА ОРГАНИМА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ И ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ; РАЗМАТРА УСЛОВЕ ЗА РАД НАЦИОНАЛНИХ САВЕТА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА И ПРЕДЛАЖЕ МЕРЕ У ТОЈ ОБЛАСТИ; ПРАТИ ОСТВАРИВАЊЕ МЕЂУНАРОДНИХ ОБАВЕЗА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У ОБЛАСТИ ОСТВАРИВАЊА ПРАВА ПРИПАДНИКА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА; РАЗМАТРА МЕЂУНАРОДНЕ СПОРАЗУМЕ КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА ПОЛОЖАЈ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА И ЗАШТИТУ ЊИХОВИХ ПРАВА У ПОСТУПКУ ЊИХОВОГ ЗАКЉУЧИВАЊА; РАЗМАТРА НАЦРТЕ ЗАКОНА И ДРУГИХ ПРОПИСА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА И О ТОМЕ ДАЈЕ МИШЉЕЊЕ ВЛАДИ И ПОТВРЂУЈЕ СИМБОЛЕ, ЗНАМЕЊА И ПРАЗНИКЕ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА, НА ПРЕДЛОГ НАЦИОНАЛНИХ САВЕТА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА.

ЧЛНОВИ САВЕТА СУ РУКОВОДИОЦИ ОРГАНА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ И СЛУЖБИ ВЛАДЕ У ЧИЈИ ДЕЛОКРУГ СПАДАЈУ ПИТАЊА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ПОЛОЖАЈ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА, КАО И ПРЕДСЕДНИЦИ НАЦИОНАЛНИХ САВЕТА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА.

ВЛАДА СВОЈИМ РЕШЕЊЕМ ИМЕНУЈЕ ЧЛНОВЕ САВЕТА И ОДРЕЂУЈЕ ОРГАН ДРЖАВНЕ УПРАВЕ, ОДНОСНО СЛУЖБУ ВЛАДЕ ЗАДУЖЕНУ ДА ПРУЖА СТРУЧНУ И АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕХНИЧКУ ПОДРШКУ РАДУ САВЕТА.

Национални савети националних мањина

Члан 19.

Припадници националних мањина могу изабрати националне савете (у даљем тексту: савет) ради остваривања права на самоуправу у области употребе језика и писма, образовања, информисања и културе.

Савет је правно лице.

~~Савет има најмање 15 а највише 35 чланова, у зависности од укупног броја припадника националне мањине, који се бирају на период од четири године.~~

~~Савет доноси свој статут и буџет у складу са Уставом и законом.~~

~~Савет се финансира из буџета и донација.~~

~~Регистар изабраних савета води надлежни савезни орган.~~

~~Савет представља националну мањину у области службене употребе језика, образовања, информисања на језику националне мањине и културе, учествује у процесу одлучивања или одлучује о питањима из тих области и оснива установе из ових области.~~

~~Органи државе, територијалне аутономије или јединице локалне самоуправе, приликом одлучивања о питањима из става 7. овог члана, затражиће овлашћење савета.~~

~~Савет се може обратити органима власти из става 8. овог члана у вези са свим питањима која утичу на права и положај националне мањине.~~

~~Део овлашћења из области поменутих у ставу 7. овог члана може се повери саветима, а држава ће обезбедити финансијска средства потребна за вршење ових надлежности.~~

~~При утврђивању обима и врсте овлашћења из става 10. овог члана води се рачуна и о захтеву националног савета.~~

~~Савети ће се формирати на принципима добротворности, изборности, пропорционалности и демократичности.~~

~~Изборна правила о избору националних савета ће се регулисати законом.~~

РАДИ ОСТВАРИВАЊА УСТАВОМ ЗАЈАМЧЕНОГ ПРАВА НА САМОУПРАВУ У КУЛТУРИ, ОБРАЗОВАЊУ, ОБАВЕШТАВАЊУ И СЛУЖБЕНОЈ УПОТРЕБИ ЈЕЗИКА И ПИСМА, ПРИПАДНИЦИ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА МОГУ ИЗАБРАТИ НАЦИОНАЛНЕ САВЕТЕ.

НАЦИОНАЛНИ САВЕТ ПРЕДСТАВЉА НАЦИОНАЛНУ МАЊИНУ У КУЛТУРИ, ОБРАЗОВАЊУ, ОБАВЕШТАВАЊУ И СЛУЖБЕНОЈ УПОТРЕБИ ЈЕЗИКА И ПИСМА, УЧЕСТВУЈЕ У ПРОЦЕСУ ОДЛУЧИВАЊА ИЛИ ОДЛУЧУЈЕ О ПОЈЕДИНИМ ПИТАЊИМА ИЗ ОВИХ ОБЛАСТИ И ОСНИВА УСТАНОВЕ ИЗ ОВИХ ОБЛАСТИ.

НАЦИОНАЛНИ САВЕТ ЈЕ ПРАВНО ЛИЦЕ.

НАЦИОНАЛНИ САВЕТИ ФОРМИРА СЕ НА ПРИНЦИПИМА ДОБРОВОЉНОСТИ, ИЗБОРНОСТИ, ПРОПОРЦИОНАЛНОСТИ И ДЕМОКРАТИЧНОСТИ.

ОВЛАШЋЕЊА, ПОСТУПАК ИЗБОРА, ФИНАНСИРАЊЕ И ДРУГА ПИТАЊА ОД ЗНАЧАЈА ЗА РАД НАЦИОНАЛНИХ САВЕТА УРЕЂУЈЕ СЕ ПОСЕБНИМ ЗАКОНОМ.

Савезни буџетски фонд за националне мањине

Члан 20.

~~Оснива се Савезни фонд за подстицање друштвеног, економског, културног и општег развоја националних мањина (у даљем тексту: Фонд).~~

~~Фонд ће учествовати у финансирању активности и пројеката из буџетских средстава везаних за побољшање положаја и развијање културног стваралаштва националних мањина.~~

~~Савезна влада ће донети ближе прописе којима ће утврдити састав и делатност Фонда.~~

ФИНАНСИРАЊЕ ПРОГРАМА И ПРОЈЕКАТА У ОБЛАСТИ КУЛТУРЕ, ОБРАЗОВАЊА, ОБАВЕШТАВАЊА И СЛУЖБЕНЕ УПОТРЕБЕ ЈЕЗИКА И ПИСМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА СРЕДСТВИМА ИЗ БУЏЕТСКОГ ФОНДА ЗА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ УРЕЂУЈЕ СЕ ПОСЕБНИМ ЗАКОНОМ.

Учествовање у јавном животу и равноправност при запошљавању у јавној служби

Члан 21.

Приликом запошљавања у јавним службама, укључујући полицију, веди се рачуна о националном саставу становништва, одговарајућој заступљености и о познавању језика који се говори на подручју органа или службе.

„ДЕО ШЕСТИ

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

ЧЛАН 22А

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 50.000 ДО 100.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ОДГОВОРНО ЛИЦЕ У ОРГАНУ, ОДНОСНО ОРГАНИЗАЦИЈИ КОЈА ВРШИ ЈАВНА ОВЛАШЋЕЊА АКО НАЗИВ ОРГАНА ОДНОСНО ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИСПИШЕ СУПРОТНО ОДРЕДБАМА ЧЛАНА 11. СТ. 5. И 6. ОВОГ ЗАКОНА.

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 200.000 ДО 1.500.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРИВРЕДНИ ПРЕСТУП ОРГАНИЗАЦИЈА ОВЛАШЋЕНА ЗА ПОСТАВЉАЊЕ САОБРАЋАЈНИХ ЗНАКОВА И НАЗИВА МЕСТА КОЈА ПОСТУПИ СУПРОТНО ЧЛАНУ 11. СТ. 5. И 6. ОВОГ ЗАКОНА.

ЗА ПРИВРЕДНИ ПРЕСТУП ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА КАЗНИЋЕ СЕ И ОДГОВОРНО ЛИЦЕ У ОРГАНИЗАЦИЈИ ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 50.000 ДО 100.000 ДИНАРА.

ЧЛАН 22Б

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 500.000 ДО 2.000.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ПРАВНО ЛИЦЕ КОЈЕ:

1) КАО СИМБОЛ И ЗНАМЕЊЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ, СЛУЖБЕНО, ОДНОСНО ЈАВНО ПРЕДСТАВЉА, ИСТИЧЕ ИЛИ КОРИСТИ СИМБОЛЕ И ЗНАМЕЊА ДРУГЕ ДРЖАВЕ;

2) ЗА ПРАЗНИК НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ СЛУЖБЕНО, ОДНОСНО ЈАВНО КОРИСТИ НАЗИВ ПРАЗНИКА КОЈИ НИЈЕ ПОТВРЂЕН ОД СТРАНЕ САВЕТА ЗА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ И ОБЈАВЉЕН У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”.

ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА КАЗНИЋЕ СЕ И ОДГОВОРНО ЛИЦЕ У ПРАВНОМ ЛИЦУ НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 50.000 ДО 150.000 ДИНАРА.

ЧЛАН 22В

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 50.000 ДО 150.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ОДГОВОРНО ЛИЦЕ У ОРГАНУ ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, ОРГАНИЗАЦИЈИ КОЈА ВРШИ ЈАВНА ОВЛАШЋЕЊА ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, ОДНОСНО ПРАВНОМ ЛИЦУ АКО:

1) СУ СИМБОЛИ И ЗНАМЕЊА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ ИСТАКНУТИ ПРОТИВНО ОДРЕДБАМА ЧЛАНА 16. СТАВ 4. ОВОГ ЗАКОНА;

2) УЗ ЗНАМЕЊА И СИМБОЛЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ ПРИ СЛУЖБЕНОЈ УПОТРЕБИ ИЗ ЧЛАНА 16. СТАВ 4. ОВОГ ЗАКОНА НИСУ ИСТАКНУТА И ЗНАМЕЊА И СИМБОЛИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 16. СТ. 5. И 6. ОВОГ ЗАКОНА.“

Судска и уставносудска заштита права**Члан 23.**

У циљу заштите својих права, припадници националних мањина и национални савети националних мањина могу поднети тужбу за накнаду штете надлежном суду.

У складу са одредбама Закона о Савезном уставном суду, Савезно министарство националних и етничких заједница и национални савети националних мањина ће бити овлашћени да уложе уставну жалбу Савезном уставном суду у случају да процене да је дошло до повреде уставних права и слобода припадника националне мањине, или у случају да им се обрати припадник националне мањине који сматра да је повређен у својим уставним правима и слободама.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада

Обрађивач: Министарство државне управе и локалне самоуправе

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода нацијонаних мањина

Драфт Law амандинг тхе Law он тхе Протецион оф Ригхтс анд Фреедомс оф Национал Миноритес

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придрживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум)

- а) Одредба Споразума која се односе на нормативну саржину прописа**
- б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума**
- в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума**
- г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума**
- д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније**

Предлог закона није предмет усклађивања са одредбама Споразума о стабилизацији и придрживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, Републике Србије са друге стране, нити је предвиђен Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

- а) Навођење примарних извора права ЕУ и усклађеност са њима**
- б) Навођење секундарних извора права ЕУ и усклађеност са њима**
- в) Навођење осталих извора права ЕУ и усклађеност са њима**
- г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност**
- д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније**

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни

извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/EZ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

Не постоје одговарајући прописи са којима је потребно обезбедити усклађеност

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Да, пропис је преведен на енглески језик.

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

Да.

Након спроведене ТАИЕХ експертске мисије Европске комисије, у периоду од 31. јула до 3. августа 2017. године, Министарству државне управе и локалне самоуправе достављена је експертска анализа на текст Предлога закона о изменама и допунама Закона о заштити права и слобода националних мањина. Текст Предлога закона усаглашен је са препорукама датим у експертској анализи овог предлога.